

Bogu na čast,

GASILEC

bližnjemu na pomoč!

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik **Fran Ks. Trošt** na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno.

Kaj nas uče požari?

Če nas vzradosti mogočni razvoj gasilstva v prešlih desetletjih po sosednih deželah, moramo biti še bolj veseli, da se tudi naša gasilna društva po mestih in po občinah precej dobro razvijajo. Vrhunca ideala seveda še ne dosežajo. Naši požari nam dajo prava, v kateri smeri nam je izboljševati gasilstvo. Da pride vojska zmagonosno iz boja, mora biti preskrbljena ne samo z dobrim, ampak tudi z zadostnim orožjem. To velja tudi v boju proti ognju. Naše orožje so brizgalne, ki morajo biti tudi dobre, kakor mora biti dobro orožje braniteljev domovine; naša municija, voda, tudi te ti ne sme nedostajati. Strašna novica je za vojaka, ako zve, da je vse streljivo porabljeno, uničujoča prav tako za gasilca, če se glasi »voda je pošla«. Kakor mora biti vojskovodja štedljiv z municijo, tako mora tudi pravi poveljnik gasilcev dobro gospodariti z vodo, da ji ne zmanjka na požarišču. Boljši je slabši curk, ki neprenehoma brizga v ogenj, kot mogočni nalive, ki pa hitro prestane in se ponovi šele čez nekaj minut.

Izkušnja nas uči, da na deželi često greše glede tega. Brizgalne, večkrat jako stare, z velikim premerom valja, ki rabijo mnogo vode, a imajo malo cevi, pridejo kot prva pomoč k požarom in se nameste blizu požarišča. Čim brže se donaja voda in polni nenasitno žrelo brizgalnično. Mogočen curk pljuske iz brizgalnice, a vodohran je takoj zopet prazen. Nastavi se vrsto ljudi, kakor je bila v prejšnjih časih navada, da podajajo z roke v roko polna voderca vode in polnijo tako brizgalno, a drugi oddajajo zopet prazna voderca po vodo. Zle izkušnje ob takem gašenju pozna vsak starejši poveljnik; zakaj na ta način dobivati zadostno vode ni mogoče; zato pa brizgajo vodo v ogenj le v velikih presledkih. Kaj se doseže s takim gašenjem, ni treba še posebej razmotrivati. Če pride pomoč od zunaj, šele potem je mogoče dovajati vodo, in sicer po drugi brizgalni, ki jo postavimo ob vodi, da dovaja vodo oni, ki je ob ognju, in se tako omogoči nepretrgano brizganje. Da bi pa en sam curek zadoščal, da se z njim pogasi ali omeji že razširjen ogenj, je skoro neverjetno. Drugačen prizor pa imamo, če imamo dobro sesalno in tlačilno brizgalno z 200 do 300 metrov dolgimi cevmi pri rokah. Ta se večinoma postavi takoj k vodi, cevi se razpno in nepretrgani curek brizga v ogenj. Mnenje, da bi en stroj ne mogel vode na tako daljavo brizgati, je napačno. Dobre sesalne brizgalne novih sestavov dajo do 300 metrov daljave pri dobrem pritisku še dovelj vode in jo tudi še mečejo do 20 metrov daleč. Samoumevno je, da mora biti pri brizgalni dovolj poslujočih moči, ki se pri delu menjavajo. Pridejo pa še sosedje s takimi brizgami na pomoč in gase tudi ti ogenj direktno; tedaj se ogenj prav često lahko omeji ali tudi pogasi.

Nauk, ki ga iz takih izkušenj pri požarih dobivamo, veli, da naj si nabavijo sesalnih brizgalnic, vse majhne in velike občine, ki jih še nimajo, obenem pa tudi zadosti cevi,

bodisi že, da so brizgalne majhne ali velike, sesalke morajo biti. Pri vsaki brizgalni naj bo vsaj do 200 metrov cevi na voznem vretenu, potem gasilci lahko začno gasiti z nado, da se bo dal ogenj omejiti na goreči predmet, ako se ne pridružijo posebne elementarne nezgode, kakor vihar ali kaj podobnega.

Ugovori, da so take naprave pri občinah predrage, da stanejo mnogo žrtev, ne veljajo; zakaj eno samo poslopje, ki pogori, stane več kakor vsa gasilska priprava, s katero bi se lahko zabranilo vso škodo, ako bi bila priprava pri rokah. Vsaka, tudi najrevnejša občina zmora gasilsko pripravo, tem bolj še, ker dobi za nakup gasilskega orodja tudi nekaj podpor, a dolg se lahko plačuje tvorničarju v letnih obrokih, ki pa potem občanov ne obremenjuje mnogo, osobito, če so si svesti vrednosti in koristi dobrega gasilnega orodja v slučaju nesreče.

P. F. S.

Plezalski stolp.

Kolo časa se neprenehoma vrti, nikjer ni opaziti mirovanja, vse hrepeni po višku. Tudi pri gasilstvu je opaziti to stremenje, kar dokazujejo že razne gasilske razstave v prešlih dneh. Kaj pa pomagajo gasilcem po najnovejši tehniki izdelane brizgalnice, najboljše gasilske oprema, izborni vodohrani, če pa nimajo prave vaje. Če manjka potrebni plezalski stolp in se plezalci zaradi tega ne morejo dodobra izuriti za svojo službo? Vprašanje, jeli plezalski stolp potreben ali ne, bi bilo odveč. Plezalski stolp ima velik pomen v gasilstvu.

Plezalski stolp je neobhodna priprava za vsako gasilno društvo, to pač ve vsak tovariš. Izkušnja nas uči, da stolpa za izučbo plezalcev ne sme manjkati, zakaj večinoma hišni gospodarji ne marajo dovoljevati gasilcem, da bi imeli vaje na njihovih poslopih, ne da bi dobili kaj odškodnine. Če ima kako društvo tako dovoljenje, je pač izjema, ki pa še ne dokazuje, da ne bi bil potreben plezalski stolp. Kako naj plezalec dobi potrebno vajo, izurjenost in gotovost pri plezanju po lestvi v višja nadstropja, ako nima prilike, da bi se v tem izuril, ako je z lestvo napravil le početne vaje? Pri vajah na privatnih poslopih dasi z dovoljenjem gospodarja, ne posreči nikdar hitra eksaktna izvedba vaje tako ugodno, ker ima plezalec vedno strah, da ne bi kaj poškodoval na poslopiju. Za napravo stolpa je tudi dejstvo, da mora znati vsak plezalec vtik in iztik lestve, prestop z ene lestve na drugo, dasi morda v kraju ni tako velikih poslopij, lahko pa se dogodi, da te vaje vporabi pri reševanju oseb v kakem sosednjem kraju.

Dolžnost vsake občine je toraj skrbeti za to, da ima gasilno društvo plezalski stolp, da se plezalci povse dobro izvežbajo. Ako občina tega ne stori, ne zadene gasilcev nobena krivda in nihče nima pravice jim očitati, ako niso v slučaju nesreče mogli česa rešiti iz višjih poslopij, ker se

gasilci niso bili izurili v tej stroki. Lestev se ne more v zrak obešati ali naslanjati, če toraj ni stolpa, se plezalci pravilno in popolnoma ne izurijo, ker nimajo prilike.

Res je, da prizadeva društvom in občinam nakup potrebnega orodja čisto velikih težkoč, ali vendar vztrajnost premaga vse; tudi največji stroški se polagoma poravnajo. Čim se je pa orodje napravilo, bodi tudi skrb, da dobi društvo primeren vežbalni prostor s plezalskim stolpom. Ako ni občina štedila z nabavo orodja (za orodje mora občina po postavi skrbeti, saj je in ostane vse njena last), ne sme se tudi strašiti stroškov za napravo potrebnega vežbališča in plezalskega stolpa. Umevno je, da se to ne da izvesti na mah, ali v nekaj letih je vendar lahko vse v najlepšem redu.

Stolp je lahko ali lesen, železen ali zidan. Prednost ima seve železni stolp, ker je najtrdnjši in najtrpežnejši in ga tudi ogenj ne uniči. Lesen stolp je sicer dober, ali ima to hibo, da postane v kratkem času vsled vremenskih nezgod neraben. Zidani stolpi so sicer dobri, a tudi te je treba vedno popravljati, kar provzroča zopet stroške. Seve v malih občinah se bomo odločili le za lesene stolpe, ker ti najmanj stanejo, pa se dobe v občinah tudi še dobri ljudje, ki darujejo kaj lesa, in stolp postavijo tudi domači delavci.

Pri nadzorovanju se je čisto opazalo, da gasilna društva ne uporabljajo plezalskega stolpa, ker je nevarno ga uporabljati; poprava se namreč toliko časa odlašala, da začne razpadati, kar bi se pa ne smelo dogajati. Čim se opazi kaka hiba, se mora ista takoj popraviti, kar prizadeva le malo stroškov in zahteva le malo časa pa tudi odpravi nevarnost za vežbajoče plezalce.

Kjer se pa napravljajo leseni plezalski stolpi, kar je pri nas edino možno, jih zaradi trpežnosti tudi dobro z karbolinejem prebarvajmo, rabimo zanje zdrav in trden ter primeren močan les, osobito tam, kjer se zatikajo lestve. V notranjščini pa naj bodo lestve trdno sem ter tam izpeljane, v vrhu pa imej škripce, da je mogoče cevi potezati v svrhu sušenja.

P. F. S.

O važnosti gumovih vlog in čistosti brizgalnice.

Mnogo se je že pisalo o tem, kako je treba hraniti stroje, da bodo nepogrešno delovali in da bodo zanesljivi, posebno v črpanju vode. Stroj mora v kratkem času vodo vloviti in brizgati. Nedostatkoma pa ni vselej kriv stroj, ampak druge okolnosti, ki jih v kratkem opišem.

Stara in vsestransko verzirana gasilna društva bodo rekla: »To že kdaj vemo, ne potrebujemo kaj takega čitati.« Dobro, ne pišem za onega, ki to že ve in se po tem ravna. To moje skromno poučilo velja torej tistim gasilnim društvom, ki so bila zadnja leta osnovana in morda še niso imela prilike opazovati vseh posebnosti stroja in pri nastalih neprilikah nezgodo odvrčati.

Večletno potovanje v gasilni stroki in dopisovanje gasilnih društev mi je dalo osvedočenje, da je mnogo gasilnih društev, in sicer ne samo mladih, nego še celo starih, ki si ob najprimitivnejših nezgodah pri stroju niso vedela pomoči. To ni čudno, ker nimamo stalnega učitelja za gasilstvo, ki bi imel nalogo vsaj enkrat v letu gasilna društva obiskati in v njih poučevati o sestavi strojev in njih pojedinih delih. Da ne bi mnogokrat tako enostavni pogreški, na koje se vobče ne ozira, a so tolike važnosti, da je takorekoč od njih odvisna omejitev požara in rešitev gorečih predmetov. Marsikdo bi menil: gumova vloga v navijaku je malenkost, ali je v njem ali pa ne, saj se vijak navine! Drugi se sploh ne ozirajo na to »malenkost«. Izkušnje so me poučile, da samo zaradi te ene gumove vloge gasilci niso mogli pogasiti gorečega predmeta in so doživeli zasmeh, ker stroj ni mogel brez gumove vloge vode črpati direktno iz vodnjaka, nego so jo morali v stroj donašati, in se je zaraditega izjavilo izdatno gašenje.

Vsako gasilno društvo naj imenuje orodjarja. Najbolj sposobni za orodjarja so kovači ali pa ključavničarji iz domače vasi. Ti obrtniki veliko lažje razumejo sestavo stroja in ga lažje vzdržujejo, kakor navaden mož, ki sploh ni imel

še z nikakršnim strojem opravila. Pa tudi orodjarje je treba poučiti o vsakem stroju, ki si naj dobro zapomnijo ta važni pouk, da jim ne bo treba od slučaja do slučaja iskati pomoči pri sosednih gasilnih društvih.

Vsaka brizgalnica ima, kakor že znano, črpalno in brizgalno odprtino. V njej je stroj čvrsto montiran in z gumovimi vlogami pričvrščen, da ne propušča zraka, ker bi sicer stroj srebral zrak in ne vodo. Stroj sam ima torej take gumove vloge, ki ne dopuščajo v stroj zraka ali obratno vode iz stroja. Pomožni deli vsake brizgalnice so poglavito gumove črpalne cevi in konopne vodo nosilne cevi. Obe vrsti cevi sta spojeni s takimiimenovanimi vijaki.

Vijaki obstoje iz dveh delov. To sta vijak in navijak (oven in svečnik). V vsakem navijaku se nahaja gumova vloga in ta spoji oba dela tako čvrsto, da ne moreta sploh propuščati ne zraka ne vode, če bi pa propuščala, bi brizgalnica ne mogla srebati vode in bi konopne cevi pri spojevih izpuščale vodo. Pri konopnih cevih se na tak pogrešek ne polaže posebna važnost, zakaj, brizgalnica vendar brizga toliko vode, da se more gasiti. Nasprotno pa je pri gumovih črpalnih cevih.

Ako gumova cev nima v navijaku gumove vloge, ali pa je izgrizena, ali sploh nerabljava, škoduje toliko, da stroj vode ne vleče in da si gasilec, če na to ne pazi, in ni poučen o pogrešku, v sili ne bo znal pomoči.

Dobro je tedaj vselej, kadar pride gasilno društvo od požara ali vaje v gasilni dom, da se stroj zopet vredi popolnoma, da je ob nesreči zopet vse v redu in varno. Stroj se ima očistiti, ventili sneti iz hišice, obrisati in tanko z vazelinom namazati in zopet na svoje mesto nataktniti in pričvrstiti. Cilindrov ni potreba preveč z oljem oblivati, kakor sem to že opazoval na več krajih. Čim manj masti in šmire, tim lažji bo stroj za delovanje. Za mazanje cilindrov je najbolje fino strojno olje in naj se cilindri z istim toliko oblijejo, kolikor je prostora na robih. Gumove cevi se imajo pregledati, in ako so gumove vloge izpale, zamenjajo se z novimi; istotako, ako bi iste bile samo pretrgane ali sicer za rabo nesposobne. Dobro je tedaj, da ima vsako gasilno društvo take gumove vloge vedno v zalogi in pa s seboj, ker ena sama vlogica, koja stane malenkost od 20—40 vinarjev, more odvrniti veliko škodo, kakor sem že omenil zgoraj.

Ako ima orodjar te eventualnosti vedno pred očmi, se mu ni bati, da bo njegov stroj na pogorišču odrekel delo in društvo pripravil v posmeh, morda zaradi ene same gumove vloge, ki je mogoče izpala iz navijaka ali pa ni bila več porabna!

Prav važno se mi tudi zdi omenjati, kar sem zapazil na nekaterih krajih pri gasilnih društvih, namreč, da ljudje tudi ostale vodo iz brizgalnice popolnoma ne izbrizgajo in da jo puščajo še celo v cilindrih stati do vrha več mescev. Videl sem celo slučaj, da je voda v cilindrih zamrznila in se ravnotež ni dal ne desno ne levo kretati, niti ledu odstraniti s kropom, ampak moral sem pod strojnimi odvodnimi kanali vžgati predivo, da sem ventile in čepe otalil v par minutah zmrzline.

Kaj bi bilo, če bi se dogodila nesreča v okolišu gasilnega društva in bi bilo treba na pogorišče. To društvo ne bi bilo moglo brizgalnice ganiti in ne si znalo pomoči in tako bi prav lahko vsa vas pogorela, dasi imajo najboljši stroj! Torej vodo vedno iz brizgalnice, čisto ven, ki se lahko s pomočjo stroja tudi z zrakom izbrizga tako, da se črpalna stran odpira in zapira ter tako izpiha vodo, ki je ostala v ventilih.

To je tudi velike važnosti posebno v zimskem času, ko stroji zamrznejo v shrambah, kjer se ne kuri. V takih shrambah se naj ravnotež v zimskem času večkrat pregiblje, da se prepričamo, če stroj ni zamrznjen. Če je zamrznjen, moramo takoj zmrzlino odstraniti, ventile obrisati, da se ne pote in večkrat ponavljati pregibanje ravnoteža. Vsaj enkrat na teden si daj orodjar časa, da gre pogledat v gasilni dom, jeli so stroji v dobrem stanju, da ne bo v slučaju požara v sto brigah, v skrbeh, ali bo stroj deloval ali ne. Na pogorišče mora društvo hiteti brez vsake skrbi, bo li stroj de-

loval ali ne, zakaj, orodjar mora biti tako siguren na svoj stroj, da se more postaviti najhujšem elementu v bran!

Vselej, preden začneš vijake navijati, poglej vanje, imajo li gumove vloge ali ne, in če jih ni, da se takoj nameste. Če si na to pazil, bodeš gotov svoje naloge.

Načelniki pa, ki imate jako važno in humanitarno službo, ki vam ne nosi nobene zahvale, bodite pa še toliko strogi proti članom, da zaukazano delo osebno pregledate in se sami prepričate, je li vaš mož delo tako opravil, kakor ste mu naročili in stroj uredil, da ne bo delovanja odrekel in tako spravil društvo v sramoto. Saj dobro veste in nam gasilcem vsem je dobro znano, da naj si bo še tako mala nepravilica, ki se pripeti na pogorišču pri stroju, je našim nasprotnikom največji vžitek, in da jih posebno veseli, če morejo kritikovati naše delovanje, a ne v dobrem zmislu, pa ko nimajo ne, o gasilstvu pojma, niti ne humanitarne zavestnosti.

Bodi torej to malo poročilce nekak pouk, posebno sedaj, ko se bliža zimska doba. Vem, da bomo vselej in povsod stali pripravljeni bližnjemu v pomoč ter društvu in Bogu delali čast!

O ročnih gasilskih pripravah.

Že v starih časih so izkušali omejevati velike požare s tem, da so napravljali priprave, ki so omogočile požar v kali zadušiti. Sredstva, ki so temu služila, obstojala so iz vsakovrstnih večjih lesenih z vodo napolnjenih posod, ki so se postavljale v podstrešjih ali na drugih za to pripravnih mestih, ali pa iz malih posod iz usnja, slame ali tkanine, s katerimi so v kadeh pripravljeno vodo donášali do požarišča in tako vdušili nastali požar.

Tem preprostim gasilom se je pridružila v 15. stoletju lesena ali medena ročna brizgalnica primitivne sestave, ki jo dandanes opazujemo še kot igračo pri mladini.

Stalno naraščanje mest, napredek v obrti, industriji in trgovini povišal je znatno nevarnosti, katere žugajo življenju in premoženju človeškemu pri izbuni požara. Stremilo se je po iznajdbah ne samo strojev, s katerimi se požar prepreči ali omeji, nego tudi dopolniti vse one priprave, ki služijo v to, da se požari v kali vduše.

Prvi poizkusi v 17. stoletju so merili na to, da bi vodi primešavali razne soli in zemlje, ki bi povečale gasilsko moč. Tu so vpoštevali galun, vitriol, sol, ilovico, kreda in razne zemlje, uporabljali so še celo milni lug.

Dasi so poizkusi s takimi mešanici pokazali često povoljne uspehe, si vendar novosti niso mogle pridobiti tal, ker se je v praksi pokazalo, da ni mogoče tako velikih množin soli in zemlje primešavati vodi, da bi se velik požar pogasil, mali požari pa se lahko pogasé tudi s čisto vodo, brez kake primesi.

Poizkusi zadnjih desetletij, pri katerih so se s pomočjo brizgalnic tudi gasilne soli primešavale brizgani vodi, da bi se dosegel večji gasilni uspeh, se tudi niso obnesli. Daljni poizkus se je napravil s tem, da se je s pomočjo razstrelnega prahu voda na požarišče izmetavala (Greylovi smodnišni stroj, leta 1720.) ali s pomočjo plinov in pare, plamen v zaprtem prostoru vdušilo (Bucherjeva gasilna škatla, l. 1846.; parni ognjeni stroj od W. H. Philippa, l. 1851; astralni plinov aparat od L. Löwenthala, l. 1879.). Vendar so prišle tudi vse te naprave le posamezno v porabo.

Važni napredek v izdelovanju malih gasilnih priprav se je šele dosegel, ko sta l. 1864. A. Vignon in dr. J. Charlier iznajdla ekstinter. Ta je sestojal iz železnega pločevinastega valja, napolnjenega z raztopino dvojnatoogljikovega kislega natrona, v katerega je bila na spodnjem koncu vtaknjena s sladkornim zamaškom zaprta cev, napolnjena z birsno kislino.

Kakor hitro je voda sladkorni zamašek raztopila, zmešala se je birsna kislina z natronovo raztopino ter je proizvajala ogljikovo kislino, katero je voda v zaprti posodi z močjo štirih atmosfer pritiskala in po odzvetju pipe do deset metrov daleč brizgala. W. Dennis je izkušal to doseči brez kemikalij, da je s pomočjo pumpe stisnil zrak v valj.

Ker so se v teh pripravah stiskalne moči poizgubile in bile potrebne ponavljajoče se polnitve, izumili so priprave, v katerih je nastal pritisk ogljikove kisline šele, ko se je imel uporabljati aparat za gašenje.

Prva taka priprava od W. B. Dicka v Glasgowu (1873) je vsebovala z žvepleno kislino napolnjeno posodo, ki se je pri uporabi raznesla s pomočjo pritiskalnega zamaška.

Taki ekstinterji so imeli vsebine do 35 litrov vode in so za prvi hip dobro zadostovali.

Iznajditelji pa so pri poizkušnjah vendarle ljudstvo varali s tem, da niso napravili protipoizkusov z vodnim vedom, ki bi pokazal ravno isti uspeh, in to na prostem in v zaprtem prostoru.

Še bolj se je ljudstvo varalo s takozvanimi gasilskimi granatami. Gasilske granate so sestojale iz okroglastih steklenic, ki so držale do $\frac{5}{8}$ litra solne raztopine. Gasilske izkušnje so obstojale v tem, da se je na temelju, s terom in petrolejem namazane stene nakupičilo nekoliko tresak in oblanic. Da se je pa steklenica razbila, bila je stena s štrlečimi žebli nabita. Ravno čez dve minuti, ko so se treske podžgale, se je granata vrgla. Zgodilo se je, da je ogenj sam ugasnil, ko je zgorel petrolej in ter, ker niso pravočasno vrgli steklenice. Tudi pri tem podjetju je nastala velika konkurenca, ker so si nasprotovali razni izumitelji granat. Cena granatam je bila neizmerno visoka. Ducat je stal 48 do 60 kron, akoravno so znašali pravi stroški za ducat granat komaj 3 krome. Danes so granate izginile s površja, in v celjavo ima le navadna mala brentna brizgalnica, ki je najboljše ročno gasilo.

P. h. av. g. č.

Gašenje gozdnih požarov.

Kako prijetno je poleti v znojni vročini, če poletimo v gozd. Že spomladi, ko oživi vsa narava, so izprehodi po gozdih najprijetnejši. Tu imamo zabave v izobilju, imamo naravne koncerte raznih naših ljubih krilatcev, poživijo se nam duh, okrepijo si svoje zdravje, ker dihamo čisti zrak in nas ne mori neznosna soparica mestnih ulic. Toda gozdu je ogenj tudi nevaren. Kolikokrat se vendar le pripete gozdni požari, ki nam pokvarijo vse veselje in napravijo na rasti neprecenljivo škodo. Kakšni so pa vzroki gozdnih požarov? Največkrat je tukaj kriva malomarnost človeka n. pr. pustitev še ne dobrega pogašenega ognja, metanje smodkinih gorečih ostankov in žveplenj; pomanjkujoča previdnost pri delu v gozdu, često iskre lokomotive, bolj redkokdaj pa strelni vžig. Pa tudi maščevanje in zlobnost je večkrat vzrok gozdnim požarom.

Najnevarnejša so ona mesta, ki so pokrita s suho travo in reso. Šilovcem je ogenj nevarnejši, kot listovcem, mladim gozdom bolj kot starim.

Spomladi se prej pripete gozdni požari, ker je vse suho še od rastlin izmrlih prejšnjega leta in še nove rastline niso pognale. Čim je vse zeleno in sočnato je nevarnost manjša, a narašča zopet v suhem poletju in v jeseni, ko listje odpada. Naravno je, da je nevarnost ob suhem vremenu večja kot ob deževnem.

Gozdnih požarov razločujemo štiri vrste, in sicer požari na tleh, požari v vrhovih, požari debel in požari zemlje.

Pri požaru na tleh gori grmovje in male rastline, vrhovi dreves gore navadno pri vžigu po streli in so prav redki, ravnatoko gore le suha strohnela debela. Zemeljski požar je le mogoč na šotnih tleh, ki tli in gori lahko več dni prav skrito.

Pri gašenju imamo opraviti v prvi vrsti s požarom na tleh. Ta je najnevarnejši, ker pri njem začno tudi debela goreti. Važno je, ali je nastal tak ogenj pri mirnem ali vetrovnem vremenu. V prvem slučaju se ogenj lahko hitro pogasi, ker napreduje le počasi, drugače je pri vetrovnem vremenu. Najboljši gasilni pomoček dobimo v gozdu samem, da z močnimi košatimi vejami ogenj razbijamo in zadržujemo daljno razširjenje, in ogenj na mestu razpršujemo; če imamo lopate pri rokah napravimo male zemeljske jezove, kajti ogenj

skozi zemljo ne prodre in z zemljo ga tudi uničimo, ker zabranjujemo dostop zraka. Ko smo tem načinom ogenj omejili, služi nam vedno dobro tudi voda, ako je v bližini, da tleče ostanke z njo pogasimo. Šotne ognje omejimo z izkopanjem jarkov, katero delo pa zahteva mnogo delavcev in časa.

Delovanje gasilcev po požaru.

Mnogo društev zapusti prej pogorišče, preden je vse prekopano in vsa nevarnost odstranjena. Sliši se mnogo krat: samo da smo črno naredili, to že zadostuje. A to ni res. Prav ko je vse črno, začne se delo gasilca, t. j. prekopavanje ali odstranitev drugih delov. Kolikokrat je zopet nastal požar, ko so društva že odšla, in prav to je tudi stvar gasilca, da to prepreči. Kupi strte opeke, šute in druge tvarine ležijo nakopičene na pogorišču, a znotraj je navadno še vse razbeljeno, ali so kosi lesa, kateri še tle. Treba je veliko vode, da se to ugasi, kar se pa tudi zmiraj ne posreči. Pri velikih kupih še voda ne pride do ognja, navadno kar vrhoma odteče. Seveda ni prav pohvalno, če mora gasilno društvo zopet na lice mesta.

Pri pospravljanju na pogorišču je tramove, dimnike, stene in druga zidovja, če so se nagnili na katerokoli stran, podreti, zakaj, nevarnost zmiraj preti, da se ne podero sami in pri tem kdo ne ponesreči.

Med tem pa naj bode tudi voda zmiraj pripravljena ali v brizgalnici ali pa v drugih posodah. Tudi je dolžnost gasilcev, da skrbijo za prosta pota drugim voznikom, če se neporabni material odvaža takoj. Tudi ožgano lesovje naj se zloži vstran, zakaj pripetilo se je že, da je tako lesovje, ki je še v sredini tlelo, bilo prenešeno v drvarnico, in še-le drugi dan pričelo goreti.

Vrednostne reči, ki se rešijo, dajo naj se takoj domačinom ali dotičnim oblastvom. Ako je vse izpraznjeno, pregledajo naj se vsi podi, če morda kaj ne tli pod njimi.

Zato pa pravimo: gasilci se ne smejo nikakor prej odstraniti, dokler ni ogenj do zadnjega pogasjen.

Štricelj.

Kdo zamore pomagati?

V času deževja nastanejo po mnogih krajih nevarne povodnji, katerim se v bran postaviti je pač silno težavno, da v prvem trenutku skoro nemogoče; zmešnjava vlada povsod. Marsikateri človek utone, ali še več žrtev bi se zaznamovalo, če bi ne priskočili trezni čili možje — gasilci. Torej gasilci niso samo vporabni pri gašenju požara, so tudi prav dobri rešilci v slučaju povodnji; to se je pokazalo ta mesec tudi v Stari Loki — koga so poklicali k veliki nesreči, ki je pretela po hudem nalivu? Gasilce iz Škofje in Stare Loke.

V večjih mestih, kjer nastanejo poplavi, kakor n. pr. na Dunaju, je videti pri rešilnih delih poleg vojništva le še gasilce in ljudem je to samoumevno, ko vidijo gasilce ne le pri požaru, temveč tudi pri povodnjih. Da, povsod po reku: »Bogu na čast — bližnjemu v pomoč!«

Pri hipno nastali nevarnosti ne gre za to: Kdo hoče pomagati? tembolj za vprašanje: Kdo more pomagati? Pri vsaki nesreči se zbere dokaj ljudstva in marsikateri rad pripomore v odvrnitev, ali le redko se čuje o kakem priznanju. Pride li dobro izvežbano gasilstvo na plan, skuša v najkrajšem času nevarnost odvrniti.

V čem vendar obstoji to? Pomagati zamore le tisti, ki pozna nevarnost in se ji lahko mirno postavi v bran. Malo rok koristi čisto več, kakor krdelo ljudi, ki slepomišijo brez preudarka. Rešilce vodi previden mož, ki zna misliti, vsi ga ubogajo, slušajo brez obotavljanja, ne dela vsak po svoji glavi, vsak se pokori poveljem voditelja, kako se vse predrugači! Dočim je bilo preje vse zmedeno, se je kričalo, vpilo, je zdaj vsak mož brez večjih vprašanj in govorov na

svojem mestu; kratka mirna povelja voditelja, signal trombe, zadostuje in vsakdo ve, kaj mu je storiti, naredi se in moštvo je gospodar na prizoru. Vse delo vrši se mirno in gladko, tako da se zdi samoumevno; in vendar koliko dela in vaje je trebalo v to moštvo. Razumen in spreten poveljnik je svoje storil; ali uspeh je le skromen njegovemu trudu, če se vsak posameznik večini voljno ne uda in na prostoru, kjerkoli je postavljen, svojo dolžnost v polni meri stori. Vrlina društva sloni na ramenih posameznika; vsak mora imeti to vedno pred očmi. Tu je skoro tako kakor pri stroju ali uri, ki se premikata z več malimi in nežnimi kolesi. Katero kolo je najvažnejše? Tisto, ki gonilno moč delujoče sile neposredno sprejme in celemu vstroju oddaja, ali tisto, ki po vstroju uravnano silo na kazalca prenaša? Ali mogoče kako srednje kolo? To vprašanje je lahkotno pač odgovoriti: eno kolo je tako važno kot drugo, odpove le eno službo, obstane celi ustroj. Tako kot tukaj mora biti tudi vsak gasilec na svojem mestu, vršiti mora svojo dolžnost in nihče ni v odločilnem trenutku važnejši od drugega. To spoznanje naj vzbuja pri vsakemu čut dolžnosti svojo nalogo dobro proučiti, še preden žuga nevarnost; ker brez vaje in uka je onako delo izvršeno le polovičarsko.

Novice.

Prostovoljno gasilno društvo v Ljubnem je pričelo meseca avgusta zidati svoj »Gasilni dom«, in sicer radi premembe prostora, po nekoliko premenjenem načrtu, ki ga je izdelal za društvo brezplačno g. Lj. Štricelj mlaj. v Ljubljani. Bodi g. Štricelj na tem mestu izrečena najpresrečnejša zahvala za to blagonaklonenost napram našemu društvu in to tembolj, ker je bil še toliko prijazen, da si je osebno ogledal prostor. Stavba bo preprosta a lepo izdelana, kar bo vsej vasi v kras; društvo pa bo imelo svoj dom, kjer se bo z večjim uspehom razvijalo in urilo za obrambo premoženja svojega bližnjega — proti ognju. Društvo si je seveda s tem naložilo novo breme — dolg — zakaj kupiti si je moralo za stavbo vse potrebne stvari samo in sploh prevzeti ves dolg nase, ako si hoče zagotoviti obstanek, zakaj brez gasilnega doma bi moralo društvo razpasti, na pomoč občine, oziroma vaščanov bi pa moralo društvo še dolgo čakati, če bi si hotelo zgraditi dom s pomočjo teh. Tudi naše društvo ima več nasprotnikov sredi onih, katerim bi v slučaju ognja največ koristilo. Upajmo pa, da tudi ti polagoma pregledajo korist društva in ne bodo nasprotovali vsaki napravi, ki jim ne prinaša direktnega dobička. Naše društvo šteje 25 izvršujočih članov, ki stoje krepko in neustrašeno v društvu večinoma od ustanovitve in se ne dajo premotiti, da bi odstopili; vsa čast takim neustrašenim možem in mladeničem, ki s tem pokažejo, da v dejanju izpolnjujejo tisto zapoved, ki bi mogla biti vsakomur najprva: »Ljubi svojega bližnjega«. Prihodnjo spomlad hoče društvo praznovati petletni jubilej svojega obstanka, in sicer ob slovesni otvoritvi »Gasilnega doma«.

Večji požar v Ljubljani. Dne 9. avgusta t. l. ob pol 12. uri ponoči je naznanil čuvaj z Grada požar v mestu poleg državnega kolodvora. Takoj se odpelje en oddelek gasilcev k požaru, kateremu so kmalu sledili drugi. Gorela je parna žaga ter velika zaloga lesa in parket g. A. Deghenghia. Še preden je prišlo gasilno društvo na pogorišče, se je zbralo na tisoče ljudstva. Plamen je švigal od dva do tri nadstropja visoko. Okolica je bila na daleč tako razsvetljena, da bi se bil lahko bral najmanjši tisk; v okolici je bila neznosna vročina. Težko je ljudstvo čakalo na gasilce posebno, ker je bil parni kotel vsled hude vročine v nevarnosti, da eksplodira in da se ne bi vžgal okrog ležeči nakopičeni les, ki je bil okrog in okrog žage nakopičen po eno nadstropje visoko. Gasilci se peljejo direktno na Dunajsko cesto k vodovodnim hidrantom in so hoteli cevi napeljati skozi Töniesovo in Tschinklovo tovarno. Ker so bili pa vsi uslužbenci teh tovarn na nasprotni strani, dobili so gasilci zaprta vsa vrata. Zaraditega so se morali vrniti in se peljati direktno na pogorišče. Najprvo je nekaj gasilcev z nekim strojnikom hitelo k parnemu kotlu, ki so s pomočjo dolgih drogov odprli vse ventile in tako vsako nevarnost eksplozije preprečili. Nato se je moralo napeljati okoli 700 m cevi ob robu državne železnice od pogorišča na Dunajsko cesto do hidranta. Ker je bila pa cev zdaj predolga in pritisk vode čisto majhen, se je napeljala voda v brizgalno spodnješišenskega društva, ki je došla med tem časom pod poveljnikom g. Maurerjem na lice mesta. Zdaj je šele začela prva cev delati. Medtem je prišlo tudi gasilno društvo iz Most pod poveljstvom

g. Zakotnika, katero se je postavilo na zadnjo stran ter dobivalo vodo od rezervuarjev državnega kolodvora in tudi vstrajno delovalo. Rešili so tudi precej lesa. Ker je bila pa Töniesova tovarna zdaj že odprta, so ljubljanski gasilci direktno od vodovoda na Dunajski cesti napeljali tretjo cev, in zdaj je bilo šele mogoče misliti na vstrajno gasitev. Izlivali so se od treh cevi neprenehoma do zjutraj curki vode in kmalu je bila večja nevarnost preprečena. Prišli sta še na pogorišče društvi iz Zgornje Šiške in iz Dravlj, a nista prišli do dela. Vse delo vodil je ljubljanski načelnik Stricel star., kateremu so izborni pomagali gori imenovani načelniki. Ob 6. uri zjutraj bilo je toli pogašeno, da so društva lahko odšla. Straža deset mož pod poveljstvom A. Kavčiča in Stricla mlaj. ostala je pa še en dan in eno noč, zakaj vžigalo se je še ves čas in bilo je treba biti na mestu. Največ je dala še sušilnica dela, ker je bilo dva vagona parketov v nji, a so samo tleli, ker so bili naloženi čisto skupaj. Društvo ima tudi mnogo škode na ceveh; cevi so bile od žrebljev raztrgane ali pa zažgane od razbeljenega železa. Kakor so starejši gledalci pripovedovali, je bil ta za glediščem največji požar v Ljubljani. Dne 6. avgusta je bilo društvo tudi alarmirano, da gori v Rudniku neko poslopje. Na lice mesta videvši, da ni nobene vode, so gasilci s člani štepanskega društva, ki je tudi prišlo na lice mesta, nosili vodo v škafih iz bližnjega studenčka in tako korak za korakom gasili. Stražo je štepansko društvo pustilo nato do jutra. V prvem slučaju iznašala je škoda 150.000 K, v drugem slučaju pa 1500 K, a v obeh slučajih presega škoda zavarovalnino. Stricelj mlaj.

Velikanski požar v Ljubljani. Požar, kakršnega že ni bilo dolgo vrsto let v Ljubljani, je zadivjal dne 12. oktobra t. l. ponoči v našem mestu. Gorela in pogorela so v Mesarski ulici Predovičeva gospodarska poslopja, in sicer konjski hlev, tehtnica za prešiče, ameriška ledenica, lopa za slamo in podstrešje, mostne tehtnice z vso vsebino vred. Goreti je pričelo ob en četrtno na 12, in sicer, kakor se čuje, na dveh krajih, nad lopo in na konjskem hlevu. Vsled silne megle čuvaj na Gradu ni zapazil ognja preje kot malo pred polnočjo in šele, ko je dobil telefonično poročilo, kje da gori, oddal je po daljšem presledku še drugi strel, dočim je sprva mislil, da gori kje daleč v okolici. Na lice mesta je prvo prihitelo vojaštvo, moštvo in častniki vseh tukajšnjih polkov, pred vsem od domobranskega polka in 17. pešpolka. Takoj so vojaki, moštvo kakor tudi častniki, z izredno marljivostjo stopili v akcijo, da so delali na lokaliziranje ognja. Med tem je še pred drugim strelom prihitela tudi požarna bramba pod poveljstvom g. Ludvika Striclja, ki je odprla hidrante na Poljanski cesti in v Mesarski ulici. Na rešitev kakenga predmeta sploh ni bilo misliti, kajti ogenj je bil tako razširjen in tako ljut, da je na ljudi, ki jih je bilo kmalu vse polno v bližini, pripekalo, kot bi bili v peči. Ogenj se je tako hitro razširil, ker so bila vsa podstrešja napolnjena s slamo, katere je bilo za približno 10.000 K. Zgorelo je tudi jako veliko mesa, kadi, 5 prešičev, 2 voza itd. G. Predovič ima škode 80.000 do 100.000 K, najemnik g. Preskar, ki kupuje kože za tovarno Rink v Gradcu, katere tovarna je pogorela tudi te dni, pa okoli 3000 K. G. Predovič je zavarovan samo za polovico napravljene škode pri zavarovalnici »Assicurazioni Generali«. Kakor rečeno, je bil ogenj najbrž poddejan in so aretirane tri osebe, ki so sumljive tega požiga. Ako bi se bil ogenj razširil še dalje, narasel bi bil grozovito, zato pa gre vsa zahvala vojaštvu, posebno častnikom pred vsem domobranskega polka, 17. pešpolka, potem 27. polka in topničarjem, da so storili vse, kar so jim dopuščale človeške moči, da bi omejili ogenj. Istotako gre vse priznanje požarni brambi, ki je tudi storila, kolikor je mogla v danih okoliščinah. Na pogorišče je prihajalo naslednji dan toliko ljudi, da jih je bilo vedno na tisoče tam. Kakor se nam poroča, bo g. Predovič v najkrajšem času — v par tednih — dal zgraditi vsa poslopja, ki jih nujno potrebuje prav zdaj, ko je sezona tu in bi bilo vsako odlaganje z delom velikanska škoda zanj. K požaru se še poroča: V noči od sobote na nedeljo ob polu 12. uri naznanjen je bil telefonično gasilnemu in reševalnemu društvu na Poljanski cesti pri Predoviču izbruh ognja. Takoj se odpelje oddelek straže na lice mesta, ki dobi že vsa obsežna gospodarska poslopja g. Predoviča v ognju. Takoj se napeljeta dve cevi ter se z eno po dolgotrajnem naporu reši sprednje gostilniško poslopje, a druga varuje na nasprotni strani sosednje hiše. Ker pa vsled velike megle čuvaj na Gradu sploh od ognja nič vedel ni, se mu je moglo šele telefonično sporočiti, da naznani s strelom požar. Ker je pa smodnik vsled vlažnega zraka in megle bil z vlago napojen, moral je čuvaj od stanovanja do topov peš, da je natresel novega smodnika, zato je tako pozno oddal drugi strel. Kmalu po strelu se pripelje drugi oddelek gasilcev, kateri tudi napeljejo dve cevi in nato pridejo še tretji tudi z dvema cevema. Zdaj se je začelo šele misliti na pravo gašenje. Dve do tri ure so cevi neprenehoma metale svoje močne curke v ognjeno morje, — vročina je bila neznosna, — in se je tako šele čez ure posrečilo odstraniti vsako nevarnost. Mesarji,

kateri so v sušilnici sušili svoje šunke, so prišli ob nje, ker so neoporne vsled vročine in ognja. Zgoreli so tudi 4 prešiči, vzlic temu, da sta jih hotela neki gasilec in stražnik rešiti, a sta morala opustiti to radi svoje varnosti. Gasilci so odšli po 4. zjutraj, kajti šele takrat je bila nevarnost odstranjena, a pustili so stražo, katere je še ves naslednji dan delovala in še 14. do opoldan. Ogenj se lahko primerja onemu Deghenghija, in ako bi ne bilo megleno, videl bi se bil svet čez vse mesto, ki bi bilo razsvetljeno. Vso akcijo gašenja je vodil službojoči stotnik 3. oddelka g. Medic. Gasilci so pokazali tudi tu, da se lahko občinstvo za slučaj vsake nesreče na nje zanese. Nekaj jih je bilo lahko ranjenih vsled padajočih tramov in opeke. Drugih nezgod se ni primerilo. Cevi je bilo nad 900 m razporeženih. Na lice mesta so prišli tudi župan g. Hribar, svetnik g. Lauter in pol. pristav g. Gutnik.

Požar v Tacnu. V nedeljo dne 13. oktobra 1907 zjutraj ob 5. uri je nastal na doslej neznan način ogenj pri hiši posestnika Jerneja Osla ter upepelil njegovo hišo in sosedni poslopji posestnika Antona Stanovnika. Poslopja so bila sicer zavarovana, vendar sta oba pogorela prav občutno prizadeta, ker jima je zgorela vsa krma. — Domače gasilno društvo Tacen je bilo hipoma na pogorišču ter z občudovanja vredno energijo in vztrajnostjo ogenj lokaliziralo na goreče objekte ter s tem obvarovalo polovico vasi. Čast in priznanje tako požrtvovalnim gasilcem! Žal, da je eden izmed gasilcev ponesrečil in leži zdaj bolan v zdravniški oskrbi. Na pogorišče sta prihiteli tudi gasilni društvi iz Gmeljnov in Vižmarjev ter čvrsto sodelovali. Hvala! Domače gasilno društvo ima na svojem orodju precejšno škodo, kar naj bi pač upoštevale zlasti dotične zavarovalnice, koje so obvarovane občutnih denarnih izdatkov.

Blagoslovljenje gasilnega doma. Dne 1. septembra 1907 blagoslovili so nov lepi gasilni dom v Vižmarjih. Da se je dom zgradil, stekel si je zaslug ves odbor z načelnikom Arhom. Tudi župan g. Anton Belec je pripomogel zdatno k zgradbi. Blagoslovil je stavbo župnik šentvidski, duhovni svetnik g. Malovrh, slavnostni govor je govoril zvezni tajnik. Lepa veselica, ki je sledila, je dobro vzpela in donesla precejšen dohodek zadolženemu društvu.

Gasilno društvo v Stožicah je imelo dne 8. septembra svojo prav dobro obiskano ustanovno veselico pri »Urbančku«. Župan g. Vilfan, znani Aleš, je pokazal, da ume dobro postaviti z dne 15. septembra 1884, ker gre društvu prav dobro gmotno na roko.

Na Vačah ustanovilo se je gasilno društvo po prizadevanju župana gosp. Mrve; pravtako se je ustanovilo gasilno društvo pri Beli cerkvi po prizadevanju župana g. Lušina. Pri obeh shodih je imel poučen govor zvezni tajnik.

Novo gasilno društvo. Občani v Vavti vasi so ustanovili svoje gasilno društvo. Na shodu, ki je bil mnogobrojno obiskan, je govoril zvezni tajnik. Društvo si je izbralo v odbor: Ilyana Kulavica načelnikom, Ivana Rakoše podnačelnikom, Frana Štrumbeljna tajnikom, Janez Dularja blagajnikom in šteje 45 izvršujočih članov.

Dobra misel. Gasilni društvi na Dobračevi in v Žireh sta dobili v domačih dekletih prav dobro oporo. Dekleta so se namreč vpisala kot podporne članice ter skrbje med drugim za vse dekoracije pri društvenih veselicah. Podpornice društva imajo kot znak trobojen trak z napisom društva in gasilskim emblemom. To je prav posnemanja vredno tudi za druge kraje. Take trakove napravljajo po nizki ceni tvrdka M. Gerber v Ljubljani.

Pogum. V Schaffhausenu bilo je na kolodvoru na stranski tračnici več vagonov napolnjenih z žitom v vrednosti čez 80.000 K. Gorelo je pa mineralno olje in plamen se je širil in pretil uničiti tudi vagonce z žitom, do katerih se je pa zamoglo priti le skozi goreče olje, kar je pa bilo opasno ker se je bilo bati eksplozije. Nihče se ni upal vagonov rešiti. Kar se v to ponudi neki lokomotivni vodja. S svojim kurjačem in enim uradnikom zdirja s svojim strojem skozi goreče morje in srečno pride do voz, ki jih pripreže in zopet skozi plamen izpelje, brez da bi bili kaj poškodovani ter na ta vratolomni način reši žito. Čast vrlemu možu!

Brizgalna in čelade so naprodaj pri »Ljubljanskem gasilnem društvu«.

Sukno in platno za gasilske uniforme v veliki izbiri in razni kakovosti ima tvrdka Feliks Urbanc v Ljubljani. Pošilja vzorce s cenovnikom in plačilnimi pogoji brezplačno.

Rokavice in kravate za gasilce ima v zalogi tovariš Anton Leutgeb v Ljubljani. Tovariši, naša dolžnost bodi, da podpiramo zaslužnega gasilca. Cene so nizke.

Načrte kakor za merjenje pogorelih hiš, preuredba starih hiš, zlasti za gasilarne in tudi strokovnike izdeluje po nizki ceni tovariš L. Stricel ml. Dopisnica zadostuje.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Prešernove ulice

tvorniška zaloga posamentirnega blaga
in raznih potrebščin za gasilna društva.

**Naramnice za gasilce docela po postavnem
predpisu.**

Gasilske čepice z medenim ali tudi z zlato-
vezenim znakom.

**Signaine vrvice, rokavne žno-
rice, rokavice, kravate itd.**

Dobre konopne cevi, pasovi za moštvo itd.

**Preskrbe se tudi vse druge po-
trebščine za gasilce po najnižjih
cenah.**

Za gasilna društva olajšalni plačilni
pogoji; pri skupnem naročilu enakih
vrst primeren popust.

I. gornje-avstrijska naprava gasilnega orodja in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsakega sestava.

Strešne, kljukaste, vtikalne in mehanske pomikalne lestve.

Vsakojava oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

—♦♦ Sanitetne oprave in dimne krinke. ♦♦—

Izvrstne konopne cevi neprekosljive dobrote.

Cenovniki zastoj in poštnine prosto. Olajševalni plačilni pogoji.

Redovne vaje za slovensko gasilstvo

spisal

Franc Barle

dobiti je

pri pisatelju v Ljubljani na Rotovžu
in v trgovini Gerber

Izvod stane 40 h, s pošto 45 h.

Gasilci, kjer še nimate redovnih vaj, sezite po njih.

„Učiteljska tiskarna“

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Gradišče št. 4 × Ljubljana × Gradišče št. 4

priporoča slav. krajnim šolskim svetom, šolskim vodstvom in učiteljstvu

uradne tiskovine

iz svoje zaloge.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj.

Postrežba točna.

Tudi vse tiskovine za županstva ima tiskarna po zmernih cenah v zalogi.

Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča
dela ter jih izvršuje okusno in po solidnih cenah.

Izvrševanje tiskovin v enobarvnem in večbarvnem tisku.

Tiskanje muzikalij in časopisov.

(5) 12—11

Litografija.

Telefon št. 118.

Poštna hranilnica št. 76.307.

Strojnotvorniška družba „UNION“ na Dunaju.

(D. z o. z.)

Pisarna in skladišče: Dunaj VIII/2, Hernalsergürtel.

Tvornice: Toplice in Sorgental na Češkem, Jöchstadt na Saksonskem.

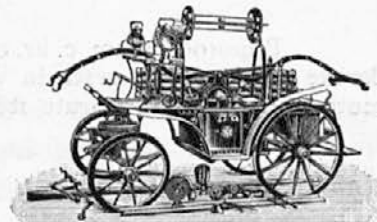
Nahrbtna
brizgalnica

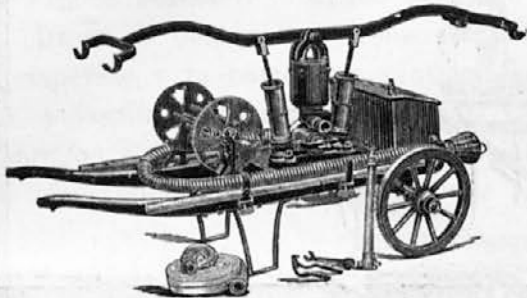
Nosila na kolesih
Prosta nosila.
Nosila za bolnike.
Torbe za obvezila

Osobne oprave vsake vrste.

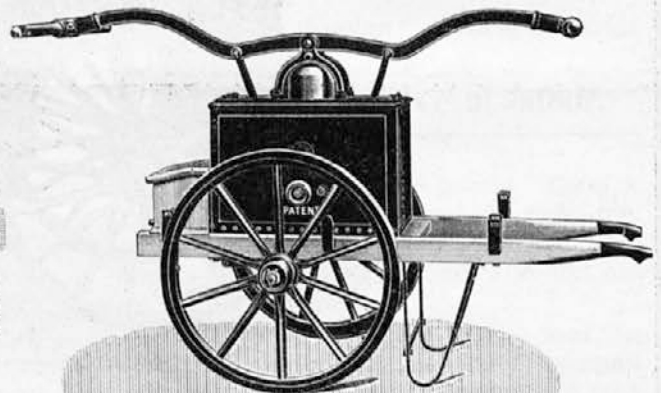
Štirikolesne vozne brizgalnice.
Konopne in lanene cevi lastnega izdelka,
surove in gumirane. Gumaste špiralne
cevi, navijaki, sklopniki, mlaznice, razpr-
ševalniki Pomočki za popravljanje cevi

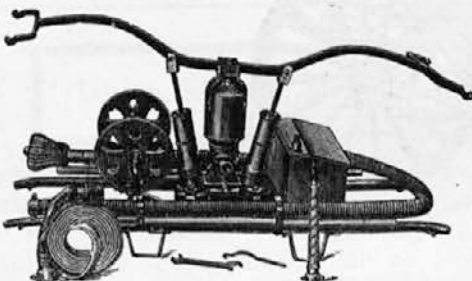
Dvokolesne brizgalnice

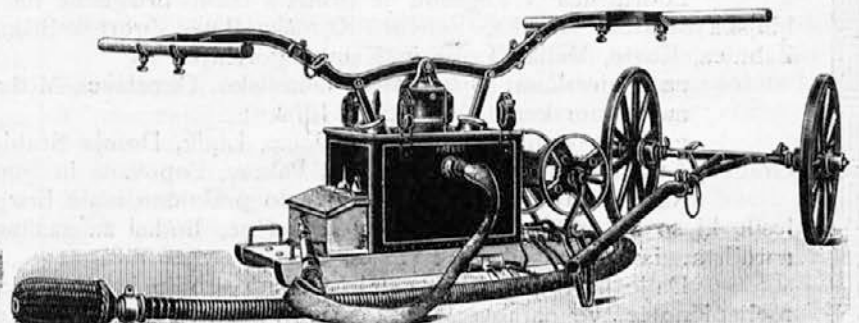
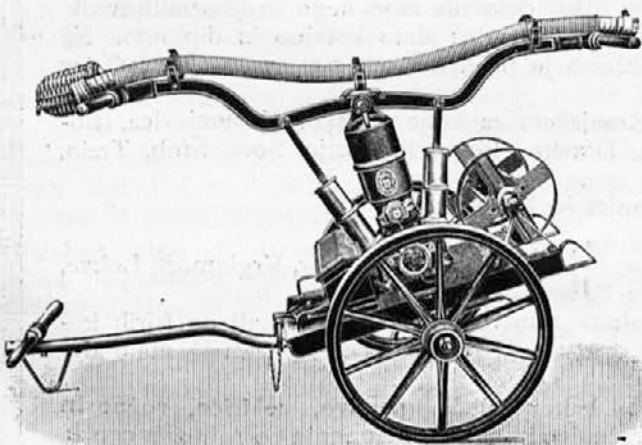
Nosilne premikalne lestve.
Strojne lestve. Dvokolesne
in štirikolesne kljukaste in
strešne lestve.

Omaraste brizge s premakljivo osjo.

Nosilne brizge z vodohranom in brez njega.

Dvokolesne snemalne brizgalnice z vodohranom ali brez njega, na ročni kolnici ali za konjsko vprego.

Najbolji izdelek! Nizke cene! Popolna garancija! Najuspešnejše delovanje! Lahki plačilni pogoji!

Ustanovljeno leta 1820.

Ustanovljeno leta 1820.

Priporočena tvrdka po češki zvezi gasilnih društev.

C. kr. priv. tvornica brizgalnic, hidroforov, sesalk, lestev, cevi in oprave za gasilce

Praga - Smihov

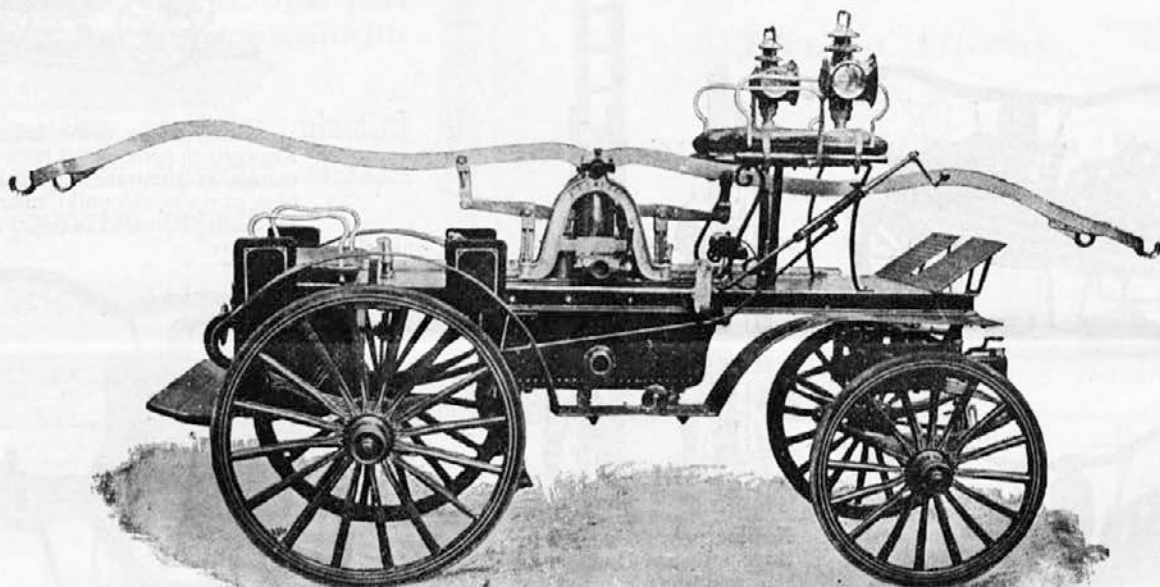
R. A. Smekal

Čeh blizu Olomuca

Podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Prva češko - moravska tkalnica lanenih in konopnih cevi, mehanična delavnica in livarna, odlikovana na raznih izložbah s 129 zlatimi in srebrnimi kolajnami.

Priporoča vsem c. kr. oblastem, občinam in gasilnim društvom, razne brizgalne, tehnične in gospodarske stroje vsake vrste in veličine, cevine in razne lestve, itd. — Telovadno orodje za šole in društva, motore, acetilinske aparate itd.

Najnovejši izum tvrdke R. A. Smekala so brizgalnice, ki zajemajo in mečejo vodo z desne in leve strani ter imajo ravnotež tako sestavljen, da potrebuje stroj 40 % manj delavske moči nego stroji ostalih tvrdk. Ta izum je bil leta 1903. odlikovan v Pragi na razstavi z največjo nagrado: zlato kolajno in diplomo. Na Kranjskem, Primorskem, Štajerskem in Hrvatskem in ostalih deželah je prodanih teh strojev že nad 100 ter imamo od različnih gasilnih društev zelo laskava izpričevala.

Podružnica v Zagrebu je prodala takih brizgalnic na Kranjskem za kraje: Krško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Bela, Zgornja Šiška, Dravljje, Idrija, Predoslje, Sora, Štob, Trzin, Žabnica, Rovte, Velika Loka in Kamna gorica;

na Štajerskem: Ojstrškavas, Gomilsko, Okoslavci, Možganjci in Prekopa;

na Primorskem: Kobarid in Idrsko;

na Hrvaškem: Ravnagora, Delnice, Lipik, Dolnja Stubica, Požega, Kešinci, Samobor, Vrginmost, Lokve, Gradec, Ludina, Vrbovec, Koprivnica, Pakrac, Popovača in Stara Pažova.

Razen teh strojev izdelujemo zelo praktične male brizgalnice »univerzalke« na dveh ali na štirih kolesih, ki so za prvo pripomoč prav praktične, bodisi za gasilna društva ali pa za občine, ki imajo malo denarnih sredstev.

Dalje izdelujemo vse ostalo gasilno orodje in potrebščine kakor čelade, pasove, sekirice, ročne in mehanične lestve najnovejše vrste. Delavske in paradne obleke, čepice in gasilna znamenja po najnižjih cenah.

Občinam in gasilnim društvom olajšalni plačilni pogoji na obroke.

Za vse stroje se jamči pet let.